

מו"אז בקעת הירדן
ועדה חקלאית

משרד החקלאות ופיתוח הכפר
שירות ההדרכה והמקצוע
מחוז העמקים

מו"פ בקעת הירדן

ו' בטבת תשע"ב
1 בינואר 2012

מבזק למגדלי הפלפל בבקעת הירדן אגרוטכניקה וטיפולים לאחר קטיף בעקבות גל הקור

החורף שהקדים לבוא התאפיין בטמפרטורות לילה נמוכות לפרק זמן ארוך וגרם לעצירת הגידול הווגטיבי וליצירת חנטים רבים ומעוותים. תנאים אלה מחייבים התנהלות מושכלת המותאמת לשיטת הגידול (בית רשת, מנהרה, חממה) ולזן.

השנה מזג האוויר צופן בחובו סכנת קרה, ההולכת וגדלה ככל שגל הקור ממשיך, ולכן חשוב להתעדכן בתחזיות מזג האוויר ולהפעיל אמצעים מונעי קרה כמו השקיה וכיסוי ברשתות כשבתחזית צפויה סכנת קרה במקומות הנמוכים. אמצעי ההתגוננות - כוחס מוגבל, אך בעת קרה הפעלתם עשויה לשמור על הגידול ולהבטיח את המשך הקטיף לאחר האירוע. מומלץ לעיין בדפון להתגוננות מפני קרה שפורסם גם השנה באתר מו"פ בקעת הירדן.

דילול פירות והסרת עוקצים "שפיצים"

הקור של נובמבר, שהמשיך לסירוגין גם בדצמבר, גרם לחנטה מרובה של פירות מעוותים בחלק העליון של הצמחים. עומס רב של חנטים שחלקם הגדול מעוותים ובעלי "שפיצים" יפגום ביכולתו של הצמח למלא את כל הפירות ולהגיע לגודל הרצוי ולאיכות הרצויה.

לפיכך, מומלץ להסיר פירות מעוותים, לדלל ולהשאיר רק את הפירות הפחות מעוותים שחנטו בחלקו העליון של הצמח. זאת, בכדי לאפשר לפרי הנותר להגיע לגודל סביר ולמנוע מהפירות שלא יתאימו לשיווק לגזול יסודות הזנה וסוכרים, שגם כך נמצאים בימים אלו בחוסר בצמח. קשה להמליץ באופן גורף על מספר החנטים שיש להשאיר על הצמח, מכיוון שיכולת הצימוח של הפירות תלויה בגודל הצמח ובשטח העלווה החיונית שקיימת עליו. המתלבטים מוזמנים להיוועץ בצוות ההדרכה.

רשת צל

תקופה זו של השנה מאופיינת ברמות קרינה נמוכות יחסית, כך שכל הקרינה הקיימת נדרשת לצמח להטמעה וליצירת המשך הצימוח ומילוי הפרי. במקרה שהפרי חשוף לקרינת שמש ישירה בחממות ובבתי רשת עם צימוח דל יחסית, יש לשקול פריסת רשתות להגנה על הפרי המבשיל מפני מכות שמש. כמו כן, מומלץ לפרוס את רשתות הצל אם יש סיכוי לקרה בלילה, משום שהרשת תאט את בריחת החום מהחממה ותקטין או אף תמנע נזקי קרה. בכל מקרה, לאחר קטיף הפרי החשוף לשמש יש להסיר את הרשתות בכדי לאפשר המשך צימוח והטמעה יעילה. שימוש ברשתות עשוי אף לסייע בהגדלת הצימוח הווגטטיבי בחלק העליון של הצמח, בפריסת העלים והתארכות הפרקים, ובהמשך גם בהגנה על החנטים העליונים.

וילונות בבתי צמיחה

נהוג כיום שבתי הצמיחה נטולי וילונות בעיקר בשל העבודה הכרוכה בפתיחה ובסגירה של המבנה ובשל סכנת הבוטריטיס העלול להתפשט במבנה שאינו מאוורר היטב. עם זאת, בשנים קרות, שבהן הסיכון לקרה גבוה, אנו ממליצים על התקנת וילונות כדי לצבור יותר חום בחממות (ביום ובלילה). מובן שיש להקפיד על פתיחת הווילונות בבוקר רק לאחר התחממות המבנה, לקראת השעה 9-10 (פתיחה מוקדמת אינה תורמת במאומה כיוון שהטמפרטורות עדיין נמוכות ולא מתרחשת פעילות פוטוסינתטית), בכדי להבטיח אוורור והחלפות אוויר ושחרור עודפי לחות. מחד, על הפתחים לאפשר אוורור; ומאידך, לשמור על טמפרטורת חממה גבוהה ככל הניתן. בלילות שבהם צפויה קרה, רצוי להשאיר את המבנה סגור בכל שעות היממה.

טיפול בפרי בשדה ובבתי אריזה

בתקופה זו יש חשיבות עליונה להקפדה על כללי התברואה כדי לצמצם למינימום ריקבון במשלוח. **סניטציה** – יש להקפיד על הוצאה ואיסוף של כל חומר צמחי כמו ענפים שנשברו, פירות שהוסרו, פירות פגועים ועשבים. **טיפול בצמח** (הדליה, קטיף) - יש לבצע בימים יבשים או בשעות שבהן הנוף יבש, מכיוון שפצעים מהווים מוקד לחדירה ולהתפתחות מחלות. **הדברה** - ריסוסי מניעה יינתנו בהתאם לרישוי ולימי המתנה.

בביקור שערכנו בבתי אריזה נתקלנו בפרי שנשאר במשך שעות ארוכות בשמש הקופחת עד כניסתו למיון. פרי המתחמם בשמש - יהיה קשה לקררו לטמפרטורה הרצויה, וחיי המדף שלו צפויים להתקצר משמעותית. פרי כזה שיירקב במשלוח עשוי לנגע את המכולה כולה. אין להשאיר פרי בשטח כשהוא אינו מכוסה ואינו מוגן מפני שמש ישירה והתחממות. יש לשנע את הפרי לבית האריזה סמוך ככל האפשר לקטיף.

הגנת הצומח

עליה בנוגעות בבוטריטיס - יש לטפל בהתאם לתכשירים המורשים, אך חשיבות גבוהה יש לנושא אוורור (למשל במנהרות "מחוברות" רצוי שהרשת בין שתי מנהרות מחוברות תהיה רשת מאווררת ולא צופה, הדבר יתרום לאוורור). ניקוי של מיכלי הקטיף, סילוק חומר צמחי פגוע, הקפדה על כללי קטיף נכונים (מינימום שבירות של ענפים), אין ל"זרוק" פירות למיכלים אלא להניחם, להוביל את הפרי בדרכים "רכות" על מנת למנוע פגיעה בפרי. כל אלה יבטיחו פרי נקי ואיכותי ויפחיתו סכנת התפתחות רקבונות במשלוח.

לאחרונה נתקלנו בפרי עם סמני "תפרים". נבדק חשד לוורוס חדש אך כרגע התשובה שלילית ויש לבדוק נוכחות של מזיקים (כדוגמת תריפס), שדוקרים ומוצצים ומשאירים סימנים דומים. תופעת הרקבונות של פירות הנוזלים על הצמחים מתרבה. נזילה זו גורמת לריקבון של ענפים וגבעול מרכזי עד כדי תמותת הצמח כולו. יש לסלק פירות פגועים מהצמחים עוד בטרם נרקבו לגמרי. תופעה של נבילת צמחים ללא סימני פגיעה חזוניים הנראים לעין (פתיום חורפי) נמשכת אך ללא צורך כרגע בטיפול. יש להתייעץ עם המדריכים לגבי הצורך בטיפול.

בהצלחה,

צוות המדריכים: אלון תמר, סילברמן דויד, שמשון עומר - משרד החקלאות ופיתוח הכפר, שה"מ

אדלר אורי, אסקירה איציק - מועצת הצמחים

צפילביץ אפרים - מו"פ בקעת הירדן